

2030 plan for klima og grøn omstilling

Forord

Med 2030 plan for klima og grøn omstilling udstikker byrådet sigtelinjer for den fælles indsats, der skal føre til en markant mindre udledning af drivhusgasser fra Furesø Kommune. Planen danner afsæt for en række mere konkrete planer, herunder trafik- og mobilitetsplanen, affaldsplanen og affaldsregulativer, varmeplanen, spildevandsplanen, kommuneplanen og DK2020-klimaplanen med strategisk energiplan.

Byrådet ønsker, at hele Furesø Kommune bidrager til at opfylde det nationale mål om at reducere udledningen af drivhusgasser med 70 % i 2030 i forhold til 1990.

Målet kan kun nås med en stor indsats i alle dele af samfundet. Vi skal reducere CO₂ udledningen ved at planlægge med omtanke og også ved at ændre adfærd og bruge grøn teknologi. Det glæder både hjemme, på arbejdspladser og skoler, i fritids- og kulturliv og ikke mindst, når vi transporterer os.

2030 plan for klima og grøn omstilling handler bl.a. om en let cykeladgang til skoler og arbejdspladser, mere direkte genbrug, grønne indkøb, gerne lokalt, vedvarende energi, bæredygtige byggematerialer og en byudvikling, der gør det nemt at leve bæredygtigt.

Planen udstikker sigtelinjer frem til 2030 og initiativer, der skal gennemføres i 2021-2022. Der er lagt vægt på behovet for samarbejder mellem kommune, erhvervsliv, foreninger, borgere og forsyningsselskaber om langsigtede, innovative miljø- og klimaløsninger.

Miljørådet har givet fine input og været med til at kvalificere planen, som herefter har været i offentlig høring. Forslagene i høringssvarene bliver taget med i kommunens fortsatte arbejde med den grønne omstilling. Byrådet ser frem til det samarbejde, der er nødvendigt for at gøre planen til virkelighed: I Furesø skaber vi løsninger sammen.

Lene Munch-Petersen
Formand for Udvalget for
natur, miljø og grøn omstilling

Ole Bondo Christensen
Borgmester

Markant mindre CO₂ udledning i 2030

Furesø Kommunes 2030 plan for klima og grøn omstilling skal bidrage til at opfylde regeringens mål om at reducere udledningen af drivhusgasser med 70 % fra 1990 til 2030 og til arbejdet med FN's verdensmål om klimaindsats. Formålet med planen er at udstikke Furesø Kommunes sigtelinjer og handlingsmuligheder for at reducere mængden af drivhusgasser, som udledes som følge af aktiviteter i kommunens geografiske område, og at fremme den grønne omstilling i alle dele af kommunen. Planen tager afsæt i kommunens Miljø- og klimapolitik 2014 og i de otte nye 2030 mål.

I Miljø- og klimapolitik 2014 har byrådet vedtaget, at energiforbruget i hele kommunen skal være baseret på 100 % vedvarende energi i 2035, og at al transport skal være CO₂ neutral i 2050.

Et af kommunens 2030 mål er at have markant mindre CO₂ udledning via samarbejde med erhvervsliv og borgere om langsigtede, innovative miljø- og klimaløsninger. I succeskriterierne er det uddybet, at borgerne og erhvervslivet i Furesø Kommune bidrager til 70 % CO₂ reduktion i transportsektoren, at Furesø Kommune samarbejder med forsyningsselskaber om energiforsyning uden CO₂ udledning, at miljøhensyn og bæredygtighed vejer tungt i kommunens indkøbspolitik, at genanvendelsesgraden af affald fra husholdninger og virksomheder er på minimum 70 % samt at kommunalt nybyggeri i Furesø Kommune er CO₂ neutralt. Det kræver samarbejde og indsats i alle sektorer at leve op til de ambitiøse mål og succeskriterier.

Denne 2030 plan for klima og grøn omstilling omfatter syv temaer:

- Transport
- Vareforbrug og cirkulær økonomi
- Affald
- Energi
- Byggeri og vedligehold
- Byudvikling
- Grøn omstilling i øvrigt

Planen udstikker sigtelinjer frem til 2030 og initiativer, der skal gennemføres i 2021-2022. Den omfatter hele Furesø Kommune og skal følges op af mere konkrete sektorplaner og den kommende kommuneplan. Der er særligt fokus på at reducere klimapåvirkningen, men også på de dele af den grønne omstilling, der handler om rent drikkevand og økologi. Derimod omfatter planen ikke initiativer, der primært er rettet mod natur, biodiversitet samt afledning af regnvand og klimatilpasning. Det sker i kommuneplanen, Grøn Plan 2013-2024 samt Spildevandsplan 2020.

Furesø Kommune deltager i klimasamarbejdet, DK2020 og arbejder som klimakommune målrettet for at reducere klimapåvirkningen. Siden 2008 er CO₂ udledningen fra kommunens egne aktiviteter halveret. Det er flot, men det batter kun marginalt i hele kommunens regnskab, hvor mindre end 5 % af CO₂ udledningen skyldes kommunens virksomhed.

Den grønne omstilling forudsætter en stor indsats fra borgere og virksomheder. Samarbejder mellem borgere, aktører i erhvervslivet, foreninger, forsyningsselskaber og kommunen er helt afgørende for en markant reduktion af ressourceforbruget og klimapåvirkningen fra Furesø Kommune.

Transport

Regeringen vil med start i efteråret 2020 udarbejde en plan for at nedbringe CO₂ udledningen fra transport. Det er Furesø Kommunes mål, at al transport skal være CO₂ neutral i 2050. Fremover skal vi i højere grad cykle, gå, tage med den kollektive trafik, køre sammen og køre i elbiler. Furesø Kommune er i gang med at udarbejde en Trafik- og mobilitetsplan, som motiverer til ændret transportadfærd. For at understøtte brugen af elbiler og mindske barrieren for anskaffelse har Furesø Kommune vedtaget en strategi for etablering af el-ladestandere for elbiler.

Hvor står vi

Transporten i Furesø Kommune er kendetegnet ved, at de fleste kører i benzindrevne personbiler. Der bruges biler til at tilbagelægge 71 % af de kilometer, som furesøborgere transporterer sig. Rigtig mange af turene er korte ture, og der er derfor et stort potentiale i, at borgerne fremover foretager disse på cykel. Furesø Kommune har arbejdet målrettet for at fremme cyklisme via cykelstier med gode belægnings og supercykelstier. Bedre cykel- og bilparkering ved stationer og busstop har sammen med gode tog- og busforbindelser gjort det lettere at vælge kombinationsrejser. Der er gode erfaringer med at få skole- og daginstitutionsbørn og deres forældre til at cykle mere via lokale cykelkampagner og cykel- og trafikundervisning, samtidig med at der skabes trygge og sikre skoleveje.

Vejnettet i Furesø Kommune er i høj grad præget af Hillerødmotorvejen, som gennemskærer kommunen fra nord til syd. Transporten på Hillerødmotorvejen bidrager med størstedelen af de kørte kilometer i kommunen.

Med tre S-togstationer og 12 buslinjer er der gode tog- og busforbindelser internt i kommunen, til nabo-kommuner og til København.

Fakta

- Hillerødmotorvejen gennem kommunen, med 50.000-63.000 biler i døgnet, betyder, at adfærden blandt borgere i andre kommuner i høj grad påvirker CO₂ bidraget fra transport i Furesø Kommune.
- Bilen bruges til at tilbagelægge 71 % af de km, som furesøborgere transporterer sig, og de fleste korte ture tilbagelægges i bil.
- Der er etableret sammenhængende cykelstinet mellem Flyvestationen og Måløv Station i samarbejde med Ballerup Kommune, og cykelstier langs Perimetervejen, så det er nemt at cykle til og fra Sydlejren. De 4 supercykelstier i kommunen øger antallet af cyklister.
- Børn i kommunen er flittige cyklister. Mellem 70 % og 95 % af skolebørn deltager i cykelkampagner og fortsætter med at cykle bagefter.
- Samarbejdet med politiet om trafiksikkerheden ved skolerne gør, at flere er trygge ved at cykle og ved at lade deres børn cykle.
- Der bruges tog til at tilbagelægge 19 % af de kilometer, som borgerne i Furesø transporterer sig. Busser bruges på 4 % af de kørte kilometer.
- 99 % af kommunens personbiler er elbiler, og kommunen har 125 klimacykler. Ca. 1 % af borgernes biler er elbiler.

Hvor vil vi hen

I Furesø Kommune skal al transport være CO₂ neutral i 2050. Kommunen vil fremme et grønt transportmønster, hvor borgerne vælger gang og cykel til de korte og mellemlange afstande. På længere ture skal flere bruge tog og bus eller køre sammen.

Der skal sikres let cykeladgang mellem de enkelte dele af Furesø Kommune samt fra stationer og supercykelstier og videre til arbejdspladser, bl.a. i erhvervsområderne.

Kommunens succeskriterier har stor fokus på transportens CO₂ bidrag. I 2030 skal borgere og erhvervsliv bidrage til, at vi også i Furesø Kommune opnår en samlet CO₂ reduktion på 70 % i transportsektoren.

Vejene skal indrettes, så der er god fremkommelighed for både busser og biler, så unødige stop undgås og mængden af brændstof reduceres.

Brændstoffet til transport skal langt overvejende være baseret på ikke fossile brændsler og el. Det gælder på længere sigt også brændstof til kommunens større køretøjer.

Det gør vi i 2021-2022

Kommunens strategi for el-ladestander skal realiseres. Bl.a. søger kommunen at gøre det attraktivt for boligforeninger, andelsforeninger og grundejerforeninger at etablere el-ladestander. Kommunen kontakter i samarbejde med erhvervsvirksomheder ladestander-operatører med henblik på bedre opladningsmuligheder for el-biler i kommunen.

Alle lyskilder i vejbelysning og signalanlæg skal udskiftes med LED belysning, og der skal indføres Smartcity løsninger, der forbedrer trafikafviklingen.

Furesø Kommune udarbejder en Trafik- og mobilitetsplan, der indeholder konkrete målsætninger og handlinger for grøn mobilitet og trafiksikkerhed. Udover CO₂ reduktion og rent miljø vil den kommende plan være rettet mod trafiksikkerhed, sundhed og støjreduktion. Sikker cykeladgang til skoler og fritidsaktiviteter vil have særlig prioritet.

Kommunen vil deltage i hovedstadens klima-VIP-projekt om grønne pendlervaner.

De næste skridt frem mod 2030

70 % CO₂ reduktion i 2030 skal opnås ved, at en tredjedel af den samlede bilpark i kommunen skal være CO₂ neutral, og alle busser kører på ikke fossile brændstoffer.

Cykelinfrastrukturen skal udbygges yderligere med sikre stier til skoler, fritidsaktiviteter og erhvervsområder og med supercykelstier. Skiftemuligheder mellem bil, cykel, tog og bus skal øges på alle stationer, og brug af kollektiv trafik skal styrkes i og omkring Furesø Kommune.

Der skal være truffet beslutning, om der skal etableres S-tog fra Farum til Hillerød og/eller BRT-busser på Hillerødmotorvejen.

Vareforbrug og cirkulær økonomi

Udledningen af drivhusgasser, der kan henføres til forbruget af varer, udgør 40-50 % af den samlede udledning. Der er store gevinster at hente, hvis vi kan få genstande til at cirkulere, i stedet for at købe nye. Vi vil kunne opnå både mindre CO₂ udledning og mindre råstofudvinding. EU's handlingsplan for cirkulær økonomi fra foråret 2020 sætter fokus på at ændre forbrug og produktion, på bæredygtigt design af produkter og forbrugerens ret til reparationer. Reparationer og genbrug af genstande er også centralt i regeringens aftale om en klimaplan for cirkulær økonomi.

Hvor står vi

I tråd med EU's og regeringens udspil i foråret 2020 er der stor interesse for genbrug i Furesø Kommune. Lokale foreninger og private driver genbrugsbutikker og loppemarkeder, reparationscafé og delebiler.

I kommunens egen virksomhed bliver der taget højde for, at produkter og materialer skal cirkulere, når vi udbyder vareindkøb. Hvor det er relevant, stiller vi eksempelvis krav om reduktion af emballage, om varer fremstillet af genanvendt plast og bæredygtigt træ og om miljømærkede produkter. Samarbejdet med Statens og Kommunernes Indkøbsservice, SKI, og Indkøbsfællesskab Nordsjælland er med til at bane vejen for at stille klima- og miljømæssige krav i udbud. Ved valg af leverandør vægter i enkelte SKI-aftaler også de omkostninger, der er forbundet med varen i dens levetid og bortskaffelse, fremfor at se på indkøbsprisen alene.

Fakta

- Borgere og foreninger tager i stigende grad initiativer til grøn omstilling. Som eksempel har Repair-caféen repareret elektronik, som ellers ville blive smidt ud, og en gruppe borgere har oprettet Klimasiden.dk, der kvalificeret henviser til klimavenlige alternativer.
- Der er kommet flere genbrugsbutikker i Furesø Kommune. Desuden har genbrugsbutikkerne og Spejdernes Genbrug øget salg. Især brugte møbler har stor efterspørgsel.
- I Furesø Kommune er der eksempler på private virksomheder, der er i front med den grønne omstilling og på virksomheder, der arbejder med at integrere FN's verdensmål.
- Krav i kommunens udbud om certificeringer, miljømærker etc. har medført, at kommunens computere og skærme kommer fra den markeds-fjerdedel, der bruger mindst energi.
- Kommunens udgifter til køb af varer er faldet med ca. 10 % fra 2013 til 2019.
- Furesø Kommune deltager i Advisory board for Cirkulære Kommuner og Regioner.

Hvor vil vi hen

Indkøb og forbrug i Furesø Kommune skal ske med respekt for bl.a. ønsket om, at produkterne skal cirkulere så længe som muligt, og så lidt som muligt skal kasseres. Lokale indkøb skal fremmes, bl.a. for at reducere CO₂ udledningen fra transport. Varer fra Furesø kræver mindre transport, end varer fra det øvrige Danmark. Tilsvarende er transporten mindre fra europæiske lande end fra lande i de øvrige verdensdele. Vi vil også overveje, hvordan den samlede varetransport kan reduceres, når borgerne handler på nettet.

Vejen skal banes for at gøre det attraktivt at minimere det unødvendige forbrug hos borgere, i private virksomheder og i den kommunale virksomhed. Bytte, videresalg og genbrug skal forlænge varernes levetid.

Miljøhensyn og bæredygtighed skal veje tungt i kommunens indkøbspolitik. Ved udbud og indkøb skal der tænkes på service og funktion og på genbrug og efterliv. Kommune, foreninger og erhvervsliv skal arbejde målrettet sammen om cirkulær økonomi.

Det gør vi i 2021-2022

Furesø Kommune vil gøre det mere synligt, hvor meget vores vareindkøb og brug af elektronisk udstyr, bl.a. brug af streaming, betyder for klimaet. Vi vil motivere borgerne til at vælge miljø- og klimavenlige varer via oplysningskampagner, skoleundervisning og udstillinger. Samtidigt vil vi bidrage til, at borgerne får let adgang til viden om, hvor mange ressourcer de kan spare ved at købe de mest bæredygtige produkter og ved at reparere, genbruge, dele og cirkulere produkter som haveredskaber, møbler, køkkenmaskiner, mobiltelefoner, tøj etc. Genstande til direkte genbrug skal være tilgængelige for borgere og frivillige organisationer.

Internt i kommunen vil vi allerede i udbuds- og indkøbsprocessen tænke på hele produktets levetid, og hvad der skal ske, når behovet for produktet hører op. Hvor det giver mening, vil vi overveje, hvordan indkøbte varer kan blive i cirkulation så længe som muligt. Vi vil også vurdere, i hvilke tilfælde det kan være hensigtsmæssigt at få gennemført beregninger af produkternes totalomkostninger og totale CO₂ belastning, fra udvinding af råstoffer, bearbejdning og distribution til drift, vedligehold og bortskaffelse.

Vi vil kikke efter nye muligheder i dialog med leverandører, eksempelvis om tilbagekøbsaftaler, hvor emballager og produkter kan leveres tilbage, når behovet ophører. Desuden vil vi overveje de miljømæssige og økonomiske fordele ved at leje udstyr. Leje og leasing giver leverandøren incitament til at vedligeholde, reparere og genanvende produkterne og kan f.eks. være en model ved anskaffelse af IT udstyr og biler.

I relevante tilfælde vil vi endvidere stille krav om eksempelvis, at leverandører fremlægger CO₂ regnskab, og at fødevareleverandører redegør for deres madspildspolitik til kommunen.

Kommunen er tilmeldt Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb, POGI, som udvikler fælles, bæredygtige indkøbsmål, som medlemmerne bruger som afsæt for de individuelle indkøbsaftaler.

De næste skridt frem mod 2030

Furesø Kommune vil understøtte etablering af fælles værksteder og redskabsskure, fælleshaver og -vaskerier samt fælleshuse, som gør det lettere for borgerne at dele produkter og spare CO₂.

Det skal gøres attraktivt for lokale virksomheder at gå sammen i partnerskaber og udvikle forretningskoncepter, som er med til at reducere CO₂ udledning og ressourceforbrug. Kommunen vil i nogle tilfælde kunne tilbyde at facilitere idéudvikling og gennemførelse, eventuelt i tværkommunale samarbejder.

Furesø Kommune vil fortsat deltage i tværkommunale indsatser for at reducere CO₂ udledning og ressourceforbrug i kommunale virksomheder og private virksomheder.

Affald

Der er store forandringer på vej på affaldsområdet. Regeringen har aftalt med en række øvrige partier, at affaldssektoren skal være klimaneutral i 2030, og at kommunerne fremover skal indsamle 10 forskellige slags affald fra husholdninger. I Furesø Kommune er vi godt på vej med separat indsamling fra villaer, rækkehuse og etageboliger, men det vil kræve en stor indsats at nå de nationale og EU's mål frem til 2030. Det vil ske i tæt samarbejde med andre kommuner og med Vestforbrænding.

I aftalen, Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi fra 2020, præsenterer regeringen en vision om, at sektoren skal være CO₂ neutral i 2030. Det betyder, at vi skal nedbringe klimabelastningen ved at danne markant mindre affald og bruge vores ressourcer klogere. Affaldsforbrænding står i dag for den væsentligste del af sektorens CO₂ udledning.

Kommunerne skal indrette et sted på genbrugspladserne, hvor borgerne kan levere genstande til direkte genbrug. Kommunernes affaldsordninger skal koordineres, så sorteringen bliver mere ensartet. Også i det offentlige rum skal der sorteres affald. Hvor der nu er én skraldespand, skal der sorteres i flere beholdere.

I 2025 skal producenter betale for indsamling og genanvendelse af emballage. Dette giver incitament til at designe emballagerne, så de kan genanvendes. Derudover lægger EU op til, at produkterne skal designes, så de har lang levetid, er lette at reparere og egnede til genanvendelse.

Hvor står vi

I Furesø Kommune bliver mad-, papir-, metal-, glas-, plast- og restaffald indsamlet separat ved boligerne, og borgerne kan aflevere ca. 35 slags affald på kommunens genbrugsstationer. Der bliver også sorteret affald i på rådhuset, i daginstitutioner og skoler. Børn og unge bidrager væsentligt til en effektiv affaldssortering i Furesø Kommune, hvor skoleelever bliver uddannet som affaldsambassadører. Kommunen opfordrer de private virksomheder til effektiv affaldssortering.

Fakta

- Furesø Kommune indfører sortering af seks slags affald ved alle rækkehuse og lejligheder i 2019-2021.
- Affaldssortering ved villaer blev indført i 2016 som et frivilligt tilbud. I sommeren 2020 gennemførte kommunen en kampagne for at få flere villaer med i sorteringsordningen.
- Furesø Kommune indsamler genanvendeligt affald og restaffald fra husholdninger sammen med fire andre kommuner via et kommunalejet affaldsindsamlingselskab, Ressourceindsamling A/S, der blev dannet i 2019.
- Affaldsmængden per borger har ligget stabilt siden 2012. I 2019 indsamlede vi i gennemsnit 812 kilo affald per borger, heraf 170 kilo haveaffald, 110 kilo bygge- og anlægsaffald og 50 kilo ren jord. Lands-gennemsnittet er 800 kilo per borger.
- 38,1 % af husholdningsaffaldet blev indsamlet til genanvendelse i 2019, hvilket er lidt mindre end Vestforbrændings-kommunerne som helhed, der indsamlede 40,2 % til genanvendelse, og et stykke fra det nationale mål om 50 % genanvendelse i 2022.

Hvor vil vi hen

Furesø Kommune vil være affaldsfri på langt sigt, så intet går til spilde, og der udelukkende bruges gendannelige og genanvendelige ressourcer.

Vi arbejder for, at der bliver dannet så lidt affald som muligt og genanvendt mest muligt af det affald, der bliver dannet, så der ikke længere er brug for at brænde eller deponere affald. EU's mål for genanvendelse af husholdningsaffald er 55 % i 2025, 60 % i 2030 og 65 % i 2035.

Det gør vi i 2021-2022

Furesø Kommune skal vedtage en kommunal affaldsplan, når der er vedtaget en national ressourcestrategi. Planen skal udarbejdes i 2021 og forventes vedtaget i 2022. Her skal der sættes nye kommunale mål for affaldsområdet.

I 2021 vil byrådet træffe beslutning om den fremtidige organisering af affaldsindsamlingen, som i dag bliver udført af det fælleskommunale affaldsselskab Ressourceindsamling A/S.

Vi vil indføre affaldssortering i alle rækkehuse og lejligheder inden udgangen af 2021. Ud over mad-, papir-, metal-, glas-, plast- og restaffald er der krav om at indsamle pap, tekstilaffald, drikke- og fødevarekartoner og farligt affald fra husholdninger. Indsamlingen af tekstilaffald tilrettelægges, så de frivillige organisationer stadig får adgang til tøj og anden tekstil, der kan genbruges.

Sammen med frivillige borgere vil vi udvikle løsninger, som øger borgernes adgang til reparation og direkte genbrug. Vi vil forbedre indsamlingen af storskrald, så de anvendelige ting bliver genbrugt. Genbrugsstationerne skal udvikles, så de inspirerer borgerne til mere direkte genbrug og genanvendelse, og haveejere skal motiveres til at kompostere haveaffald på egen grund.

Det er krævende for både borgere og virksomheder at ændre vaner. Derfor vil kommunen fokusere på incitamenter og på kommunikation, der kan gøre det lettere at sortere affald. Vi vil også informere om, hvorfor det nytter at sortere affald, og hvad der sker med de forskellige slags affald, når det er hentet. Vi fortsætter med at stimulere børns og unges affaldsviden og skabe rammer for, at den bringes videre til voksne.

De næste skridt frem mod 2030

Furesø Kommune har som succeskriterium, at mindst 70 % af affaldet fra husholdninger og virksomheder skal genanvendes i 2030. Kommunen vil arbejde videre med at reducere mængden af affald og forbedre sorteringen ved husstandene. Vi vil også arbejde for at gøre det muligt at sortere affald i det offentlige rum, f.eks. ved indkøbsområder i bymidterne og ved stationer. Desuden vil vi stille krav til aftagerne af affaldet, sammen med Vestforbrænding og andre kommuner, både for at øge genanvendelsen og for at opnå højere kvalitet i genanvendte produkter.

Alle led i affaldskæden, fra sortering hos borgerne til nyt produkt, skal optimeres, så ressourcerne bliver genbrugt eller genanvendt bedst muligt. Det nedbringer både klimabelastningen og ressourceforbruget.

Energi

Regeringen lægger i sin Klimaaf tale for energi og industri op til, at det skal være dyrere at varme op med fossile brændsler og billigere at varme op med grøn el. EU har fokus på at fremme vedvarende energi og energibesparelser. Ved hjælp af ny teknologi, ændret adfærd og samarbejde mellem kommune og forsyningsvirksomheder bliver energiforsyningen gradvist mere bæredygtig. Det er kommunens mål, at energiforsyningen skal være baseret på 100 % vedvarende energi i 2035.

Den mest klimavenlige energi er den, vi ikke bruger. Derfor har Furesø Kommune et stort fokus på energibesparelser. Gennem energimarkedspladser, kampagner og rådgivning understøtter kommunen i samarbejde med Energistyrelsen, at husejere, boligselskaber og virksomheder skifter fra gas- og oliefyr til varmepumper eller fjernvarme og energirenoverer deres bygninger.

Samarbejde er en vigtig forudsætning for, at vi kommer i mål med den grønne omstilling af energisektoren. Furesø Kommune har et tæt samarbejde med forsyningselskaberne, en aktiv Forsynings- og ejerstrategi og samarbejder med andre kommuner om varmeforsyningen. Det skal sikre, at vi sammen koordinerer indsatsen og investeringer på tværs af kommunegrænser og opretholder forsyningsikkerheden.

Hvor står vi

I 2012 begyndte Værløse Varmeværk at modtage affaldsvarme fra Vestforbrænding i stedet for naturgasbaseret fjernvarme, og i 2019 koblede Farum Fjernvarme sig også på affaldsvarmen. Farum Fjernvarme opførte i 2020 en eldrevet varmepumpe, der kan anvende udeluft som varmekilde. Den skal levere grøn fjernvarme til hele Farum Fjernvarmes forsyningsområde.

Fjernvarmenettet udbygges løbende. Farum Fjernvarme vil levere fjernvarme til Solvangsskolen, området ved Lillevang Plejecenter samt alle de områder i Farum, hvor fjernvarme er rentabel. Vestforbrænding undersøger muligheden for at levere affaldsvarme til flere bebyggelser i Værløse. Mange borgere skrotter i dag deres olie- og gasfyr til fordel for fjernvarme eller varmepumper.

Farum Fjernvarme og Værløse Varmeværk arbejder på at minimere varmetab i ledningsnettet ved at sænke fremløbstemperaturen samt udskifte, vedligeholde og isolere fjernvarmerørene til de nyeste standarder.

Fakta

- I 2019 blev der indgået en samarbejdsaftale mellem Kommunen, Vestforbrænding og Farum Fjernvarme. Samarbejdet fokuserer på fjernvarmeudbygning og at opnå fossilfri fjernvarme i 2035.
- Affaldsvarme udleder en tredjedel CO₂ per energienhed sammenlignet med naturgas.
- I varmeåret 2017-18 modtog Værløse Varmeværk 97 % affaldsvarme. Kun 3 % af varmen var naturgasbaseret.
- Kommunens 13.000 armaturer til vejbelysning skiftes til LED. Der arbejdes med dynamisk belysning, som slukker, når der ikke er behov for lys, eksempelvis i tunnellerne under Bistrupvej og Palholmvej.
- Der er etableret biogasanlæg på Stavnsholt Renseanlæg, som leverer grøn strøm til elnettet. Novafos arbejder på at reducere energiforbruget til rensning af spildevand.

Hvor vil vi hen

Furesø Kommune arbejder for, at oliefyr, gasfyr samt brændeovne erstattes med vedvarende og mere bæredygtige energiformer som grøn fjernvarme, varmepumper baseret på el fra vedvarende energikilder, jordvarme, solvarme og andre teknologier frem mod 2030.

Fjernvarmenettet skal udbygges yderligere i Furesø Kommune frem mod 2030. Fjernvarmen skal i størst muligt omfang være baseret på vedvarende energikilder. Fjernvarmen skal kunne skifte retning i varmenettet mellem Hillerød, Farum, Værløse og Vestforbrænding, så forbrugerne til enhver tid modtager den mest bæredygtige og billigste varme. Den fossile del af affaldsvarmen skal reduceres til et minimum ved bedre affaldssortering, og varmen skal kunne gemmes fra sommer til vinter i et stort damvarmelager.

Det gør vi i 2021-2022

I 2021-2022 udarbejdes en ny strategiske energiplan i samarbejde med forsyningsselskaber og nabokommuner. Planen skal bl.a. synliggøre, hvor i kommunen der er potentiale for yderligere udbygning af fjernvarmen og vil følge den fælles strategiske energiplan for hovedstadsområdet samt de nye udmeldinger fra regeringen. Ambitionen er, at planen skal vise vejen til en fossilfri energiforsyning i 2035. Planen skal pege på en kombination af fjernvarmeudbygning og individuelle vedvarende energiløsninger.

Vestforbrænding arbejder på en mere effektiv udnyttelse af overskudsvarmen fra affaldsforbrændingen. Farum Fjernvarme undersøger mulighederne for at kunne opbevare varmen, så der primært benyttes el fra vedvarende kilder til den kommende varmepumpe. Sammen vil Furesø Kommune, Farum Fjernvarme og Vestforbrænding undersøge muligheden for at udnytte nye bæredygtige varmekilder og teknologier.

Ifølge EU's energieffektiviseringsdirektiv skal forsyningsselskaberne sørge for løbende feedback til forbrugerne om udviklingen af deres energiforbrug, så de gode energivaner bliver understøttet. Furesø Kommune vil fortsat inspirere borgerne og stille viden om energi til rådighed for boligejere og boligselskaber i samarbejde med Energistyrelsens Spar Energi og på energimarkedspladser.

CO₂ udledning fra aktiviteter og forbrug i hele Furesø Kommune skal opgøres. Kommunen bidrager til at udvikle Energi- og CO₂-regnskab for alle danske kommuner og regioner. Kommunen vil deltage i hovedstadens klima-VIP-projekt om energibesparelser i eksisterende boliger.

De næste skridt frem mod 2030

Fleksibilitet hos forbrugerne er én af nøglerne, når sol og vind skal dække størstedelen af strømforbruget. Furesø Kommune vil inspirere borgerne til at vælge intelligente elinstallationer, så de individuelle varmepumper tager en pause, når husholdningernes øvrige strømforbrug er på sit højeste. Elbilerne skal lade op om natten, og husholdningsapparaterne sættes i gang, når der er særligt meget vindenergi i el nettet.

Vestforbrænding arbejder på at kunne opbevare varmen fra affaldsforbrænding, så det bliver muligt at udjævne variationer. Et initiativ med længere tidshorisont er CO₂ fangst, hvor CO₂ fra forbrændingsanlægget bliver opsamlet og ikke ledt ud i atmosfæren.

Byggeri og vedligehold

Kommunalt nybyggeri i Furesø Kommune skal være CO₂ neutralt i 2030, og CO₂ udledningen fra eksisterende kommunalt byggeri skal være reduceret med 50 %. Furesø Kommune lægger vægt på at opnå de bedste energi- og miljøløsninger, når vi bygger nyt, bygger om og holder kommunens bygninger ved lige. Det udfordrer budgettet, fordi bæredygtigt byggeri kan være dyrere at opføre, men billigere i bygningens levetid. I takt med at energiforbruget i selve bygningen bliver lavere, rettes der fokus i stigende grad mod byggematerialernes CO₂ bidrag.

Det kræver overblik, ressourcer og kapital at opføre byggeri i bæredygtige, langtidsholdbare materialer, og i en gennemtænkt, bæredygtig byggeproces. Bæredygtigt byggeri vil for det meste være billigere i drift, men typisk er projektering og opførelse en anelse dyrere. Det samme gælder ved ombygning og vedligehold.

Det er varslet, at regeringen fra 2022-23 stiller nye ambitiøse krav til bæredygtighed, ved at indføre "den frivillige bæredygtighedsklasse" som krav ved nybyggeri.

Hvor står vi

Furesø Kommune søger at inspirere borgere og virksomheder til grøn omstilling ved at gå foran med bl.a. bæredygtigt, energirigtigt byggeri. Kommunens byggerier over 500 m² skal bæredygtighedscertificeres.

Energirenovering af de kommunale bygninger står højt på kommunens prioriteringsliste. Renovering af lys, pumper og varmeanlæg med kort tilbagebetalingstid udføres først, og energirenoveringen sker typisk samtidigt med, at der gennemføres almindeligt vedligehold af tage, facader og vinduer. Når der er behov for vedligehold, vurderer kommunen, om det er rentabelt at energirenovere i samme omgang.

Der er ikke længere oliefyr i de kommunale ejendomme, og kommunen arbejder løbende på at udfase gaskedlerne. Eksempelvis er Syvstjerneskolens og Børnehuset Birkedal blevet konverteret til fjernvarme og Børnehuset Åkanden bliver i 2020 konverteret fra naturgas til luft-vand varmepumpe. Solcellekapaciteten på kommunens bygninger bliver fordoblet i 2020 via anlæg på Farum Svømmehal og Børnehuset Åkanden. Dermed er Åkanden godt på vej mod at være helt baseret på vedvarende energi.

Optimering af selve driften af varme- og ventilationsanlæg er helt afgørende for at holde energiforbruget nede. Kommunen har derfor særligt fokus på at overvåge bygningernes energiforbrug.

Fakta

- I de kommunale bygninger, fra vuggestuer til plejehjem, har en vedholdende indsats med energirenoveringer og adfærdssændringer stor effekt. Den samlede CO₂ belastning fra elforbruget i Furesø Kommunes egen virksomhed er i perioden 2008-2018 faldet med 69 %. Det skyldes dels, at elforbruget er faldet med 27 % og dels, at andelen af vedvarende energi i el nettet generelt er øget.
- Nordfacaden på Sønderøskolen blev udskiftet i 2019, og facaden på Farum Kulturhus i 2020.
- I kommunens bygninger er der 10-15 luft-luft varmepumper, hovedsageligt som supplement.
- Der er etableret 14 solcelleanlæg på kommunale bygninger.

Hvor vil vi hen

For at leve op til kommunens succeskriterier skal kommunalt nybyggeri være CO₂ neutralt i 2030, og CO₂ udledningen fra eksisterende kommunalt byggeri skal være reduceret med 50 %, bl.a. via overgang til CO₂ neutral energiforsyning. Der skal i højere grad bruges bæredygtige byggematerialer, eksempelvis FSC-mærket træ. Desuden skal kommunens el- og varmeforbrug styres med intelligente bygningsinstallationer. Byrådet har endvidere besluttet, at skoler og daginstitutioner skal være CO₂ neutrale. Opfyldelse af kriterierne forudsætter ændret lovgivning, der understøtter bl.a. opsætning af solceller på kommunale bygninger.

Både kommune og private bygherrer bør tænke langsigtet, når de bygger nyt. Der kan spares mange ressourcer ved at insistere på holdbarhed og mulighed for fleksibel anvendelse. Sunde bygninger skal så vidt muligt bevares, og bygningsdele skal genbruges. Genbrug af materialer i bygninger stiller krav til nedrivning og sortering på byggepladserne. Sortering koster, og det kræver ændret adfærd blandt entreprenører at opnå en optimal adskillelse af de forskellige materialer.

Det gør vi i 2021-2022

Husejere i Furesø Kommune skal have mulighed for at få overblik over potentialet ved at energirenovere deres ejendomme. Forvaltningen vil fortsætte afholdelse af energimarkedspladser og fremme energirenoveringstiltag i privat og alment byggeri. Der vil være fokus på bæredygtige byggematerialer samt på bæredygtig efterisolering og på rettidigt vedligehold af bygninger.

Furesø Kommune vil videreføre miljø- og klimaambassadørernes indsats på alle kommunens arbejdspladser. Kommunen vil også fortsat energirenovere kommunens ejendomme og udskifte gasopvarmning med fjernvarme eller varmepumper på ejendomme, der ligger udenfor fjernvarmenettet. Sammen med Kommunernes Landsforening og andre kommuner vil kommunen arbejde for at få samme vilkår som stat og regioner ved opsætning af solcelleanlæg.

I kommunens udbud vil vi fortsat øge fokus på bæredygtighedskrav til både rådgivere og entreprenører. Bl.a. krav om materialer, der er produceret med lavt energiforbrug og danskproducerede byggematerialer.

De næste skridt frem mod 2030

Kommunen vil bakke op om private bygherrers bæredygtige byggerier og renoveringer og fortsat være på forkant med viden og erfaringer om bæredygtigt byggeri. Også erhvervslivet skal vænne sig til at bygge, renovere og rive ned med fokus på bæredygtighed. Investeringer i bæredygtige nybyggerier og ombygninger skal bidrage til gøre kommunen selv og andre bygherrer klogere på, hvad der er CO₂ besparende og omkostningseffektivt på den lange bane, under bygningens opførelse, drift og nedrivning.

Nedrivning af bygninger skal ske, så de genbrugelige og genanvendelige dele bliver bevaret og holdt separat, så de kan genbruges i nyt byggeri.

Indsatsen for energirenovering i de kommunale ejendomme vil blive ført videre. Desuden vil kommunen undersøge perspektiverne i at opføre større solcelleanlæg, der kan forsyne flere kommunale bygninger, hvor overskudsstrøm kan videresælges. Solcelleanlæg vil bl.a. kunne opføres på tage af skoler og haller.

Byudvikling

Bæredygtighed og grøn omstilling er gennemgående temaer for udvikling af byerne i Furesø Kommune. Kommunen vil udvikle byer og byrum, så de inviterer til en bæredygtig livsstil. Byudviklingen skal bidrage til at reducere CO₂ udledningen og fremme borgernes muligheder for at leve bæredygtigt. Korte afstande mellem byfunktioner, fortætning af byerne, infrastruktur, der stimulerer brug af kollektiv trafik og cyklisme, samt gode betingelser for at etablere bæredygtige boformer vil være i fokus i Kommuneplan 2021.

Hvor står vi

Byrådet har vedtaget en række krav til bæredygtighed i lokalplanlægningen, som er indarbejdet i Kommuneplan 2017. Kravene handler om:

- Håndtering af regnvand – undgå oversvømmelser samt anvende og aflede regnvandet lokalt
- Natur og landskab – minimere indgreb i natur og landskab, bl.a. ved at bygge tættere i byzoner og undgå udendørs belysning, der påvirker nattehimmelen og omgivelserne negativt
- Prioritere det grønne og plantning af træer ved byudvikling og -fortætning
- Ressourcer – udnytte vedvarende energi og sikre adgang i nye boligområder til fælleshuse, fælles skure, plads til f.eks. tørrepladser og faciliteter til affaldshåndtering
- Transport – prioritere gående og cyklende i kombination med kollektiv transport
- Forurening – forbyde brug af udvendige bygningselementer af zink og kobber, der kan udgøre en risiko for vandforurening.

Når kommunen udarbejder nye lokalplaner, vurderer vi, hvilke krav der er relevante for det pågældende byområde.

Plan- og Agenda 21 strategi 2020 tager afsæt i bæredygtig vækst og fastholder de værdier, som gør Furesø Kommune til noget særligt, vores natur, byer og lokalsamfund.

Fakta

- Kommunens bæredygtighedskrav er indarbejdet i relevant omfang i samtlige lokalplaner, der er udarbejdet siden vedtagelsen af Kommuneplan 2017. Eksempelvis står der i lokalplanen for et nyt byggeri mellem Værløse Station og Bymidten bl.a.: "krav til attraktive overdækkede cykelparkeringspladser for bebyggelsens beboere," "sikrer en ny og attraktiv stiforbindelse for gående," og "krav til, at der skal etableres anlæg til opsamling af regnvand til genanvendelse."
- Bæredygtighedskravene er indarbejdet som del af lokalplanprocessen og indgår i dialogen mellem borgere, bygherrer og kommunen.
- Kommunen har desuden vedtaget krav til bæredygtighed, når kommunen selv er bygherre samt i kommunalt støttet byggeri og ved salg af kommunale grunde. De handler bl.a. om lavenergi-byggeri, bæredygtighedscertificering af byggeri større end 500 m² og intelligent sti- og vejbelysning.
- Det rådgivende udvalg, Advisory board for arkitektur og byrum, bidrager med råd og viden i forbindelse med byudvikling.

Hvor vil vi hen

FN's verdensmål skal afspejles i planlægningen af Furesø Kommune. Grøn omstilling og flere arealer med høj biodiversitet er i centrum. Træ og andre bæredygtige byggematerialer skal bidrage til en varierende og spændende arkitektur og oplevelsesrige og trygge byrum, der danner ramme om det gode og bæredygtige liv. Vi arbejder for at bevare en attraktiv kommune med gode natur- og kulturværdier, samtidig med at kommunen forbereder sig på flere borgere og virksomheder i de kommende år. Planlægning af stier, veje, parkering til cykler og biler, bl.a. ved stationerne, samt offentlig transport skal understøtte grøn mobilitet.

I Plan- og Agenda 21 strategi 2020 har byrådet opstillet en række mål for den fysiske planlægning, der har særligt fokus på at understøtte den grønne omstilling:

- Dagliglivets aktiviteter skal kunne ske lokalt i trygge omgivelser, der inviterer til en bæredygtig livsstil.
- Boligudvikling og fortætning skal fortsat foregå på en balanceret, bæredygtig og ansvarlig måde.
- Planlægning skal fortsat have fokus på bæredygtig transport, trafiksikkerhed og fremkommelighed.
- Der skal fortsat sikres god adgang til naturen, og bedre adgang til den robuste del af naturen.

Furesø Kommune har en stærk tradition for at udvikle bofællesskaber i samarbejde med borgere og bygherrer. Det vil vi fortsat arbejde for at styrke. Bofællesskaberne kan være mindre klynger af tæt-lav bebyggelse med fokus på fællesskab, bæredygtighed, fleksibel anvendelse og nærhed til natur. Furesø Kommune kan i købsaftaler stille krav om, at byggeriet svanemærkes eller opføres bæredygtigt. Mageløse i Sydlejren, som blev nomineret til byplanprisen 2020, er et eksempel på et bofællesskab, som er et resultat af et vellykket samarbejde mellem kommunen og aktive beboergrupper.

I Værløse Bymidte er byggeriet på den tidligere posthusgrund et godt eksempel på fortætning, som skaber nye byrum og danner forbindelse mellem S-tog stationen og butiks- og bylivet i bymidten.

Det gør vi i 2021-2022

I Kommuneplan 2021 skal bl.a. mulighederne for fortætning af bolig- og erhvervsområder indkredses. Det skal fastlægges, hvor der kan bygges nyt, etableres nye byrum, stier, veje og efter hvilke retningslinjer.

Ved kommuneplanrevisionen skal kommunens krav til bæredygtighed i lokalplaner også revideres, herunder vil mulighederne for at stille krav om at begrænse befæstning af udearealer bliver undersøgt. Lokalplanernes bæredygtighedskrav vil kun kunne erstattes med alternativer med lige så høj grad af bæredygtighed og lige så god funktion. Kommunens bæredygtighedskrav skal i højere grad forankres blandt udviklere og bygherrer gennem dialog med kommunen. Kommunen vil opfordre alle bygherrer til at udvikle og bygge bæredygtigt, eksempelvis at bruge genanvendte byggematerialer.

De næste skridt frem mod 2030

I kommuneplan og lokalplaner skal der være langsigtet fokus på at passe på naturen, øge biodiversiteten og understøtte den grønne omstilling og mindske CO₂ udledningen.

Lokalplanerne skal konkret åbne mulighed for at leve bæredygtigt. En god infrastruktur er en forudsætning for, at det lykkes, og vil være blandt hovedfokusområderne i både byplanlægning og trafikplanlægning.

Grøn omstilling i øvrigt

Den grønne omstilling spænder vidt og handler, udover indsatsen for reduktion af drivhusgasser, også om at udnytte jordens ressourcer med omtanke, at undgå miljøfremmede stoffer og forurening, at bevare rent drikkevand og om bæredygtige fødevarer. Byrådet fremhæver i sit arbejdsprogram, at kommunen skal gå foran i den grønne omstilling med vægt på energibesparelse og vedvarende energi, beskyttelse af grundvand, cirkulær økonomi, klimatilpasning og økologi.

Ved den grønne omstilling forstår Furesø Kommune alt det, der skal ske for at sikre en bæredygtig udvikling. En bæredygtig udvikling er en udvikling, som opfylder de nuværende behov uden at bringe fremtidige generationers mulighed for at opfylde deres behov i fare. Det cirkulære forbrug, hvor produkter og materialer bruges igen og igen, er helt centralt for en bæredygtig udvikling.

Hvor står vi

Furesø Kommune bakker op om grønne projekter, som bliver udviklet og drevet af borgere og foreninger, og samarbejder med erhvervslivet om FN's verdensmål. Borgernes og virksomhedernes initiativer og deres ejerskab til den grønne omstilling er helt afgørende for at omstillingen lykkes.

I 2019-2020 satte kommunen særligt fokus på at undgå sprøjtegifte og på at nå sit mål om, at alle kommunens egne køkkener anvender mindst 80 % økologiske fødevarer. Økologimålet er tæt på at være opfyldt i 2020, og kommunen har i mange år gået foran og inspireret borgerne, når det drejer sig om at undgå sprøjtegifte.

Erfaringer fra arbejdet i kommunens miljø- og klimaambassadørordning har fodfæste på alle kommunale arbejdspladser og inspirerer også borgerne. Børn i kommunen lærer om energibesparelser, affaldssortering og økologi, bl.a. via ambassadørordningen, skolelandbruget, de økologiske haver og den grønne guides aktiviteter på skoler og institutioner.

Fakta

- Alle, der bor eller har virke i Furesø Kommune, kan søge tilskud til deres grønne idéer fra kommunens miljøinitiativpulje.
- Borgere og foreninger tager initiativer til grøn omstilling.
- Furesø Kommune er den kommune i landet, der er nået længst med en dokumenteret, statskontrolleret økologisk omlægning i kommunale køkkener. Andelen af økologisk mad i kommunens køkkener er 75 % ved udgangen af 3. kvartal i 2020.
- Kommunen og Naturstyrelsen bruger ikke sprøjtegifte, og ejer sammen ca. halvdelen af kommunens areal.
- Furesø Kommune tilmeldte sig som den første kommune i landet Danmarks Naturfredningsforenings initiativ "Giftfri Have."
- For at sætte mere fokus på FN's verdensmål har byrådet besluttet at give to af verdensmålene særlig prioritet, at mindske ulighed og at sikre et bedre klima. Verdensmålene er allerede udbredt mange steder i kommunen, f.eks. i skolerne, når eleverne har temauger, og i daginstitutionerne.

Hvor vil vi hen

Evnen og viljen til at tænke nyt, ændre adfærd og anvende ny teknologi er bærende i en grøn omstilling. Furesø Kommune skal være kendt for grøn omstilling, der skabes og drives af borgere, foreninger, virksomheder, både selvstændigt og i samarbejder med kommunen.

Der er særlige drikkevandsinteresser i hele Furesø Kommune. Derfor skal der fortsat være fokus på at undgå brug af sprøjtegifte, både i haver og på landbrugsarealer. På længere sigt ønsker Furesø Kommune at være helt fri for sprøjtegifte.

Kommunen vil fastholde fokus på en meget høj økologiprocent i egne køkkener og på, at børn, der vokser op i Furesø, skal have viden og færdigheder i grøn omstilling.

Det gør vi i 2021-2022

I Budgetaftale for Furesø Kommune 2021-22 er en del af kommunens midler til grøn omstilling øremærket til støtte til løsninger med lokal afledning af regnvand (LAR), el-ladestander, delebiler samt cykeltiltag sammen med erhvervslivet.

Det tætte samarbejde med erhvervslivet skal fortsættes bl.a. i regi af Erhvervskontaktudvalget. Kommunen fortsætter således bl.a. samarbejdet med erhvervsforeningerne om FN's verdensmål.

Kommunen fremmer LAR-løsninger til regnvandshåndtering gennem fælles kampagner og indsatser, som kan forebygge overløb og overbelastning af kloaksystemet. Kommunen vil opfordre ejere af boliger med have og ejere af erhvervsvirksomheder til at reducere de befæstede arealer, på en måde så det ikke går ud over fremkommeligheden for bl.a. kørestolsbrugere, og vil have fokus på muligheden for fastsættelse af befæstningsgrad i bæredygtighedskravene, ligesom mulighederne for at binde CO₂ ved etablering af mere natur skal understøttes.

Desuden vil Furesø Kommune fortsat understøtte borgere, foreninger og virksomheder, som vil gennemføre grønne initiativer.

Arbejdet i kommunens miljø- og klimaambassadørordning skal fortsætte på alle kommunale arbejdspladser, skoler, institutioner m.v.

De næste skridt frem mod 2030

I de kommende år vil vi fortsat have stor fokus på den grønne omstilling og fremme den ved samarbejder med og mellem borgere, foreninger og erhvervsliv om langsigtede, innovative miljø- og klimaløsninger.